

GEHÖR

Medlemsblad för
Gävle Symfoniorkesters vänner

Box 1283, 801 37 Gävle

Bankgiro 5223-0406

Nr 170, december 2025. Årgång 40

Musiken är tidlös

I ekonomiskt svåra tider sitter kulturen trångt. Styret i Region Gävleborg – Moderaterna, Sverigedemokraterna, KD och Sjukvårdspartiet – vill begränsa stödet till Gävle Symfoniorkester. Vänföreningens styrelse har i en debattartikel i GD (5/11) protesterat mot planerna och betonat att orkestern är ett regionalt kulturarv, som vi måste bevara och ömt vårda. Kulturen är grunden för ett vitalt och humant samhälle, nödvändig för välbefinnande.

Det finns många ingångar till musiken. Nyligen kåserade Dick Harrison i Gävle om den svenska musikhistorien alltifrån Roman, den svenska musikens fader, till Jan Johanssons ”Visa från Utanmyra”. På mina jympapass är musiken oundgänglig. Då Rikard Wolff sjunger Jacques Brel glömmet vi decembermörkret. Aldrig har väl yngre lyssnat mer på musik än nu, överallt uppkopplade med hörlurar.

I boken ”Musiken kommer härifrån” gräver den allsidige Göran Greider mest i klassisk musik men även populär. Jag vill slå ett slag för boken. Greider kan inte läsa partiturer men är en hängiven och kunnig amatör, som väver samman intryck och känslor i en personlig betraktelse. Han rycks till exempel med av Beethovens revolutionära entusiasm i symfonierna, som – menar Greider – kan skrämman lyssnarna till skillnad från Bachs och Mozarts musik. Läsaren får till livs en underhållande kavalkad om kompositörer och verk i Greiders musikbibliotek.

Det är en orolig och mörk tid vi lever i. Då kan musiken ge tröst och hopp som i morse då jag i radions P2 hade turen att få höra Stenhammarkvartetten med bland andra bröderna Peter och Mats Olofsson – som bekant musiker i Gävle Symfoniorkester. I mars kommer de på en vänträff. Efter nyår väntar en konsert i Gevaliasalen med Kungliga Musikhögskolan och Tolvskillingssoperan i Gasklockorna. Vi har mycket att glädjas över.

Medlemskap i GSV är ett stöd för Gävle Symfoniorkester. God Jul!

Tomas Attorps, ordförande

Gävlesymfonikerna tio i topp

En av tio bland årets allra bästa inspelningar av klassisk musik. Den utmärkelsen fick Gävle Symfoniorkesters inspelning av Max Regers Four Tone Poems under ledning av Jaime Martín av Presto Music.

Presto Music i England väljer varje år ut vinnare. Först väljer man 100 inspelningar och tio av dem utses till årets bästa.

– Att vår Reger-inspelning lyfts fram bland årets tio främsta är en oerhörd heder. Att nämnas i samma andetag som BBC Philharmonic och Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks är ett kvitto på den konstnärliga höjd våra musiker och Jaime Martín står för och är något hela Gävle kan vara stolt över, säger Roza Nolcheva, programchef.

Presto Music är Storbritanniens ledande e-handel för klassisk musik och jazz och är kända för sin expertis och redaktionella innehåll.

Vårens vänträffar

Torsdagen den 29 januari

Svenska symfoniorkestrar och deras konserthus
(ett samarrangemang med Gävle Konserthus)

Staffan Albinsson – f.d orkesterchef och konserthuschef och numera knuten till Handelshögskolan vid Göteborgs universitet – talar om sin nyutkomna bok ”Musiklivets höjande” (Gidlunds förlag) som handlar om de svenska symfoniorkestrarna och deras konserthus. Berättelsen tar läsaren från 1700-talets första försök i Stockholms Riddarhus och Göteborgs Rådhus, via 1800-talets många musikaliska sällskap och 1900-talets orkesterföreningsgrundande till 2000-talets politiska utmaningar. Ett konserthus brann upp, ett revs men några är nu nästan hundra år. En orkester lovades ett eget konserthus på 1930-talet men fick vänta på det ända till slutet av seklet. Gissa vilket?

Lokal: Bo Linde-salen kl. 17:30 – 18:30

Onsdagen 25 mars

Musik av Stenhammarkvartetten

Stenhammarkvartetten, som består av bland andra de för oss välkända bröderna Peter och Mats Olofsson, har sedan starten 2002 etablerat sig som en av Skandinavians främsta stråckkvartetter. Kvartetten har spelat in ett fyrtiotal verk för Sveriges Radio P2.

Kvartettens skivinspelningar har rosats i svensk och internationell press. Kvartetten har spelat in bland annat Lars-Erik Larssons och Wilhelm Stenhammars stråckkvartetter.

Lokal: Bo Linde-salen kl. 19:00

Vi planerar att äta en måltid före musiken.

Grattis Fabian!

Basisten Fabian Dahlkvist fick Vännernas stipendium i år vid konserten den 5 december av ordförande Tomas Attorps och Inger Engsjö. Förutom blommor fick Fabian även en check på 10 000 kronor.

Fabian har studerat vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm, Conservatoire à Rayonnement Régional de Paris och Conservatoire National Supérieur de Musique de Lyon, där han gick ut med högsta betyg. Han har även genomfört kammarmusikstudier för Ysaÿekvartetten.

Fabian har varit medlem i Orchestre de Chambre de Paris och spelat med framstående orkestrar som Orchestre de Paris, Sveriges Radios Symfoniorkester, Kungliga Filharmonikerna och Göteborgs Symfoniker. Som kammarmusiker har han samarbetat med en rad internationella ensembler och medverkat i festivaler och konserter.

Sedan 2022 är Fabian fast anställd i Gävle Symfoniorkester. Han bor i Stockholm, är gift med violasten Lauriane och de är föräldrar till sonen Hugo.

Resa till Kungliga Operan i vår

Lördagen den 9 maj 2026 åker vi till Kungliga Operan i Stockholm. Vi ser Puccinis sista opera Turandot. Föreställningen börjar klockan 15.00.

Rollen som Turandot sjungs av Elisabet Strid, som bland annat sjunger Brünhilde i Royal Ballet & Operas Ringenprojekt. Som Liu får vi höra vår senaste hovsångerska, Christina Nilsson. Rollen som Calaf sjungs av den grekiske tenoren Dimitris Paksoglou.

Mer information kommer i nästa nummer av Gehör. Vi har reserverat 30 biljetter. Anmäl gärna ditt intresse redan nu till kerstin@monk.se.

Vänträff med Lil Lacy och Julia Crowell

Inför framförandet av Lil Lacys flöjtkonsert ”Fluidity of Matter and Life” anordnade vänföreningen en vänträff med Lil Lacy och flöjtisten Julia Crowell.

Tomas Attorps ledde träffen vilket fick de två inbjudna att berätta om sin bakgrund, kärleken till musiken och arbetet med fredagens flöjtkonsert.

Lill och Julia är jämgamla och njuter bägge av att vistas i naturen och att paddla kanot.

Julia växte upp i en musikalisk familj nära Brighton i England. Som sjuåring fick hon sin första flöjtledning på en blockflöjt av plast. Hon kände en stor längtan efter att lära sig spela så redan den första dagen lärde hon sig spela allt i sin första lärobok.

Julias flöjtspel uppmärksammades och hon vann flera priser i musiktävlingar. Efter utbildning, med bland annat Jaime Martín som lärare, spelade Julia i flera framstående orkestrar i England. Hon funderade på att börja spela barockflöjt men skrinlade de planerna när hon fick en tjänst i Bergens Symfoniorkester i Norge. Efter fem år i Bergen lockades hon till Sveriges Radios Symfoniorkester i Stockholm. Där trivdes hon bra och fick delta i framförandet av många stora verk, exempelvis Mahlers 5:a.

Lil Lacy

Julia Crowell

För några år sedan blev flöjttjänsten efter Tobias Carron ledig i Gävle. Att Jaime Martín ledde orkestern kan ha bidragit till att hon sökte tjänsten. Julia trivs i orkestern och känner att hon kan utvecklas. Hon är stämledare sedan flera år.

Tomas ställde en fråga

som Julia fått många gånger förut; hur det kommer sig att hon valt att spela i en liten orkester i Gävle i stället för Sveriges Radios Symfoniorkester.

Julia trivs med att spela i en mindre orkester. Repertoaren passar henne bättre och hon kan påverka mer. Sedan tycker hon det är så härligt att delta i en orkester som drar till sig världsstjärnor och världsdirigenter. Vad gäller dirigenter så verkar det helt klart att Jaime är en favorit. Julia säger att hon tycker att hon spelar som bäst när Jaime dirigerar. Intressant är att Julia bor i Norrbotten och pendlar till Gävle. I Norrbotten har hon större möjligheter att åka längdskidor.

Lil Lacy är kompositör, sångare, artist och cellist. Hon är under innevarande spelår Gävle symfoniorkesters ”Composer in Residence”. Det vill säga orkesterns huskompositör.

Gävle symfoniorkester är den första

orkester hon samarbetat med. Hennes Aliento del mar uruppfördes i Gävle 2021. För två år sedan komponerade hon Aurora för Symfoniorkestern. Stycket blev mycket uppskattat. Sedan en tid tillbaka arbetar man med att få till en ljudanläggning som kan spela upp hennes musik i närheten av statyn "Auroras seger" utanför konserthuset.

Lil har levt med musik från första stund. Hennes amerikanske far är jazzpianist och kompositör. Mamman är dansk operasångerska och blev intresserad av jazz och modern klassisk musik när hon träffade Lils blivande far i San Diego. Kärleken slog till och paret flyttade till Köpenhamn där Lil föddes.

Lil var omgiven av musik. Mamman sjöng när hon dammsög. När pappan spelade jazz lekte Lil under flygeln.

Föränderlighet och utveckling är två begrepp som är bärande i tillblivelsen av flöjtkonserten "Fluidity of Matter and Life".

Lil har arbetat med två parallella lager/parallella skeenden när hon komponerat konserten.

– Det ena lagret handlar om naturens föränderlighet.

I musikstycket beskriver hon vattnets förändring från is till vatten och gas och därefter åter till regndroppar som faller ner från himlen. I delar av musiken kan man höra hur vinden får regnet att falla horisontellt. Lil har skapat en ljudillustration av hur en droppe som faller orsakar ringar på vattnet genom att låta en ton från flöjten i centrum följas av harmonier skapade av övriga instrument längre och längre bort från flöjten.

– Det andra parallella lagret beskriver människans inre känslomässiga resa från före födelsen via barndom, ungdom, vuxenliv till ålderdom och livets slut.

Varje minut av konserten motsvarar ett människoår. Födelsen kan kopplas till ljudet av hur en glaciär kalvar. Tonårstiden startar med en mycket hög ton och

fortsätter med dissonanser för att övergå i mogen harmoni som hyllar livserfarenhet och vishet. Mot slutet blir musiken allt svagare för att tystna helt.

Lil hämtade inspiration från en resa till Island med sin mamma. De bodde nära en 4 000-årig glaciär som kalvade. Ljudet från kalvningen och efterföljande vattenflöde spelade Lil in och använde till de första minuterna i konserten. Glaciärkalvningens brak (födelse?) framställs av ordinarie musikinstrument medan ljudet av vattenflöden skapas av en särskild sorts plastpåsar som musikerna använder sig av.

Ett besök på Färöarna gav ytterligare inspiration till konserten. På Färöarna blåser det ibland så kraftigt att regnet kommer horisontellt och vatten som rinner över klippförrång kan lyftas upp från sin bana och spridas för vinden.

Lil berättar med hela kroppen så man kan se framför sig det hon upplevt på öarna. Alla upplevelser blir till ljud. Till exempel åskådliggörs ett stilla sommarregn av knäppande fingrar.

Julia och Lill berättar sedan om hur de samarbetar för att skapa flöjtkonserten i Gävle. Vi får höra hur verket växer och blir till under repetitionerna där även dirigenten och orkestern påverkar.

Flöjtkonserten skrevs på önskemål av en 76-årig flöjtist i Danmark. Den uruppfördes i Danmark en vecka innan den spelas i Gävle. Julia menar att en ny flöjtist och en ny orkester sannolikt kommer att påverka hur konserten upplevs, vilket Lil håller med om.

Efter en timmes intressanta betraktelser spelar Julia ett kort stycke av Carl Nielsen. Lil berättar att just det stycken finns invävt i konserten.

Avslutningsvis spelar Julia ett vackert musikstycke av Telemann i a-moll. Konserten den 10 oktober blev en succé. Lil och Julia fick stående ovationer.

Text och bild: Signar Mäkitalo

Musikresa till Västerås

En mulen lördag i november åkte 40 medlemmar i vår vänförening till Västerås.

Där fick vi möjlighet att göra en jämförelse mellan vår egen orkester och Västerås Sinfonietta.

Vår orkester bildades 1912, samtidigt som orkestrarna i Helsingborg och Norrköping, finansierade till hälften av sina städer och resten med bidrag från staten. De hade nappat på ett erbjudande från Musikaliska Akademien att bilda orkester i landsorten för att höja moralen och även göra tonkonsten tillgänglig för obemedlade, en önskan från friherren Erik Teodor Marks von Würtemberg som var ledamot av Musikaliska Akademien sedan 1908. Då fanns det bara symfoniorkestrar i Stockholm och Göteborg, skrev jag i boken om orkestrens 100 år, *Con Fuego*. Men jag hade fel.

Nu vet jag att Västerås har sin sinfonietta som bildades redan 1883 och som därmed är en av landets allra äldsta orkestrar.

Orkestern har sina rötter i ett Musiksällskap, en verksamhet som lade grunden för orkestrens utveckling och bidrog till att etablera Västerås som musikstad.

Västerås Sinfonietta har sin hemmascen i Västerås Konserthus. Där spelar 33 musiker i bland annat abonnemangsserier, lunch- och kaffekonserter, julkonserter, samt ett rikt utbud för barn och unga. Musikerna är anställda på 75 procent, dessutom en orkesterchef, inspicient samt not- och publikansvarig.

Vårt konserthus var inflyttningsklart den 20 januari 1998. Gevaliasalen har 800 platser. Dessutom Bo Linde-salen som rymmer maximalt 160 personer.

Västerås konserthus invigdes fyra år senare, den 7 september 2002. Första verksamhetsåret hade konserthuset cirka 86 000 besökare. Stora salen har 912 platser och den lilla salen cirka 200 platser.

Konserthuset är ritat av Archus Arkitekter med Johnnie Pettersson som ansvarig arkitekt. Idag är Västerås Sinfonietta en del av Västmanlandsmusiken. Orkestrens huvudmän är staten, Västerås stad och Västmanlands läns landsting. Sedan 2017 är Simon Crawford-Phillips chefsdirigent och konstnärlig rådgivare.

Men är han? Hans namn finns inte med på orkestrens hemsida, men på sin egen hemsida säger han att han är chefsdirigent och konstnärlig rådgivare.

Orkestrens filosofi: Vi tror på variation, tradition och innovation. Det betyder att du får möta de klassiska mästarna liksom dagens nya stjärnor.

Efter en trevlig lunch och en mycket intressant visning av Västerås domkyrka åker vi så till Konserthuset.

Konserten har ingen dirigent utan leds av den italienska violinisten Lorenza Borrani. Hon är orkesterns artistiska partner och har lett orkestern flera gånger.

Vi intar så våra platser i en vacker konsertsal, men måste också gå i en liten trappa till själva salen.

På scenen intar musikerna sina platser.

Före varje stycke presenterar en av orkesterns violinister, Liana Svensson, musiken som vi får höra.

Konserten inleds med Felix Mendelssohns uvertyr, Hebriderna. Därefter följer fem menuetter och sex trios av Franz Schubert, som Liana Svensson har arrangerat för orkesterns stråksektion.

Slutligen, Beethovens andra symfoni.

Det var en konsert utan paus och drygt en timme lång.

Mycket välspelad och en fin upplevelse.

Text och bild: Kerstin Monk

Vänträff med Christian Reif

Hur gick det till när Christian Reif blev chefsdirigent för Gävle Symfoniorkester?

Det och mycket annat berättade han vid en välbesökt vänträff, ledd av Tomas Attorps.

Allt började med att han kom för att dirigera vår orkester för fem år sedan och trivdes redan då. Besöken blev fler och när han förstod att orkestern sökte en ny chefsdirigent visade han sitt intresse.

Han hade nämligen fått fin kontakt med orkesterns musiker och är nu inne på sin tredje säsong som chefsdirigent. Den här säsongen leder han orkestern under åtta veckor. Dessutom väntar skivinspelningar.

Christian är uppvuxen i en musikalisk familj i Rosenheim. Hans bror Thomas är violinist och konsertmästare för Bayerns radioorkester.

Christians instrument är piano. Han märkte att han gärna analyserade musiken från pianot. Han kände var olika instrument skulle kunna göra sina insatser. Och eftersom han gärna ville musicera tillsammans med andra var det naturligt att han skulle välja att bli dirigent.

Hans favorit bland tonsättare är Shostakovitj. Han vill bjuda publiken i Gävle på många olika musikstilar. Från Bach till Lil Lacy, orkesterns huskompositör.

Här vågar han också prova på musik som musikerna aldrig tidigare har spelat. De är så flexibla, berättade han.

Som avslutning fick vi uppleva en inspelning gjord i deras hem där han ackompanjerar sin hustru Julia i ett stycke ”Love Liberates”, från tiden när pandemin rådde.

Text och foto: Kerstin Monk

Styrelse

Tomas Attorps, ordförande
och ansvarig utgivare av Gehör
070-483 06 95.

tomas.attorps@gmail.com

Micael Dahlberg, vice ordförande
070-877 88 26

dahlbergmicael@gmail.com

Inger Engsjö, kassör.
076-133 39 33.

inger.engsjo@gmail.com

Erland Hesslow, sekreterare
070-240 26 12.

erland.hesslow@gmail.com

Kerstin Monk, redaktör Gehör
070-631 09 70.

kerstin@monk.se

Signar Mäkitalo
070-670 79 91.

gsv.gavle@gmail.com

Jan-Olof Nyman
070-210 98 20.

janolofn8@gmail.com

Medlemsavgift

200 kr för enskild

300 kr för familj på samma
adress

25 kr för studerande

1000 kr för företag

Betala in på bankgiro:
5223-0406

Ange namn, adress och epost.

Nya medlemmar

Glöm inte att meddela oss din mejladress. Vi skickar
ut information om träffar och resor som inte hinner
komma i Gehör. Skicka din mejladress till

gsv.gavle@gmail.com

• Mona Rubensson	• Eva Sunnerberg
• Göran Ahl	• Barbro Schedin
• Anna Ahl	• Ingela Gustafsson
• Margareta Borowiak	• Mats Åstrand
• Lennart Dahlund	

Gehör. Meddela Signar Mäkitalo, gsv.gavle@gmail.com om du föredrar att få Gehör
som pdf i mejlen i stället för tryckt exemplar i posten.

Stödjande företag

 trycktrea
(trycker Gehör)

BRYNTES OPTIK

Advokatbyrån Vigilo AB.

JHAKE AB